

ÁBRÁZOLÁS – ALAKÍTÁS

A tantárgy célja megalapozni a funkcióöröm motivációs hátterével a különböző ábrázoló-alakító tevékenységekben az alkotóképességet, alakítani és fejleszteni az igényt a kreatív önkifejezésre a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

A pedagógusnak törekednie kell arra, hogy fejlődjön a tantárgy szemléletformáló hatása által a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló képzelőereje, fantáziája, esztétikai érzéke, alakuljon ki a pozitív énképe, fejlődjön önismerete a felfedezések és a siker örömeivel. Támogassa a munkavégzés során a tanulóknak az anyagokról szerzett tapasztalatait, tevékenykedjenek szívesen, fejlődjön alkotásvágyuk a tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyelése és a figyelem, feladattudat, észlelés, finommotorika fejlődése segítségével, tapasztalati élményeik alapján ismerjék meg az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközöket, építészeti és művészeti értékeket. A környezeti adottságok és a differenciálás lehetőségeinek megteremtése támogatja, hogy folyamatosan bővüljenek a tanulók ismeretei a hagyományápolásról, népszokásokról, a nevezetes napokról, megismerkedjenek műalkotásokkal, tantárgy-specifikus jártasságaik, készségeik fejlődjenek.

Fejlesztési (terápiás) feladatok:

Készségek: koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció) és alakítási készségek fejlesztése.

Képességek, attitűdök:

Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség.

Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége.

Képzeteket felidéző ábrázolási képesség.

Képfelolvasás, képi közlés képessége.

Plasztikus formaalakítás. Finommozgás fejlesztése.

Pszichikus funkció:

Vizuális, taktikus percepció. Figyelemfejlesztés.

Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömeztetés keltése alkotó tevékenység révén.

Emlékeztet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.

Gondolkodási műveletek:

Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.

Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.

Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

Gondolkodásfajták: perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus.

4. évfolyam

A népi művészeti alkotások megismerésével, megnevezésével, az önismeret és a társas kapcsolati kultúra, az együttműködő készség megalapozásával, a közös alkotások létrehozásával és a saját alkotás értékelésével kell lehetőséget teremteni a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló fejlődésére.

A természettudományos és technikai kompetencia fejlesztését elősegíti a környezet tárgyainak és anyagainak alapos és részletes, vizuális és taktilis megfigyelése, megismerése.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetencia fejlesztéséhez a vizuális művészetek iránti érdeklődés felkeltésével és az önálló ízlés és stílus megalapozásával járul hozzá a tantárgy.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Formázások különböző anyagokból	Órakeret 20 óra + 2 szab. felh. óra
--	---	--

Előzetes tudás	Alakító tevékenység végzése segítségével.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szükséges mozgássémák kialakítása gömbölyítéshez, lapításhoz.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>A természetes és mesterséges formák hasonlóságainak megfigyelése segítségével.</p> <p>Adott tevékenységek végzése segítségével.</p> <p>Egyszerű emberalak készítése segítségével.</p> <p>Egyszerű formák, tárgyak készítése segítségével.</p> <p>Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember-, állat-, növényábrázolások készítése.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalás útján, tulajdonságok. – Felület, szilárdság, forma, méret megismerése. – Anyagok alakíthatósága. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>A természetes és mesterséges környezet tárgyainak összehasonlítása.</p> <p>Homok formázása, homokvár építése. Homokozó formák használata.</p> <p>Hó formázása, hógolyó, hóember készítése.</p> <p>Alapelemek összeillesztésével emberalak készítése.</p> <p>Állatalakok ábrázolása jellegzetes jegyeik alapján.</p> <p>Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag formázása).</p> <p>Gipszmunka, bekarcolt, benyomkodott agyaglapra gipsz öntése, száradás után agyag eltávolítása.</p>	<p><i>Olvasás-írás:</i> finommotorika fejlesztése.</p> <p><i>Játékra nevelés:</i> konstrukciós játék, szabadban játszható játék (homokozás, hóember).</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Tevékenységek: hoz, visz, tesz, kever, önt, szór, ás, borít.</p> <p>Anyagtulajdonságok: folyik, szárad, kemény, folyékony, Felületre (sima-érdes), szilárdságra (kemény-puha), formára (kerek, hosszúkás), méretre (kicsi, nagy) vonatkozó fogalmak.</p> <p>Építmény részei: fal, ablak, ajtó.</p> <p>Emberi testrészek. Ember, állat, növény részei.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Építés	Órakeret 16 óra + 2 szab. felh. óra
--	------------------	--

Előzetes tudás	Építés néhány elemből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Két kéz manipulációjának összehangolása.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>Tagolt építmények építése különféle építőjátékokból önállóan.</p> <p>Vonalhatárt tartva előrajzolt forma kitöltése.</p> <p>Irányítással, majd önállóan ritmikus sor képzése.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Kirakás. – Fűzés. – Nyomótechnikák. – Szűrőjátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Egymásba helyezhető építőelemek használatával különböző térbeli építmények létrehozása.</p> <p>Előrajzolt forma kirakása, kitöltése különböző anyagokkal.</p> <p>Pálcikák fektetése színváltogatással, formaképzéssel.</p> <p>Gyöngyfűzés alak, szín, nagyság variálásával.</p> <p>Pecsételés, nyomdázás, forma, szín, nagyság váltogatásával.</p> <p>Szabad kompozíció, pl.: agyagkép.</p> <p>Sor- és formaképzés a játék elemeiből.</p> <p>Ritmikus sor képzése 2, majd 3 változó elemmel.</p> <p>Alapformák kirakásával labda, virág, házikó stb. kirakása.</p>	<p><i>Olvasás-írás:</i> finommotorika fejlesztése, szem-kéz koordináció.</p> <p><i>Játékra nevelés:</i> konstrukciós játék.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Főbb színek. Egyszerű formák (kocka, gömb, tégl), kicsi-nagy.</p> <p>Színek, formák, nagyság fogalmai. Elkészítendő tárgyak, ékszerek.</p> <p>Építmények (ház, garázs, híd stb.), építmények részei.</p> <p>Térbeli relációk (alá, mellé, fölé stb.).</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Papír formálása, alakítása	Órakeret 16 óra + 2 szab. felh. óra
Előzetes tudás	Formálási, alakítási tevékenységek végzése segítséggel.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A különböző tulajdonságú papírokhoz alkalmazható adekvát alakítási módok ismeretének megszilárdítása.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>Tevékenységek végzése irányítással.</p> <p>Egyszerű formák tépése segítséggel.</p> <p>Hajtások pontos illesztéssel.</p> <p>Egyszerű formák kivágása segítséggel.</p> <p>Segítséggel a papírkép elemeinek illesztése.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Gyűrés-simítás. – Tépes. – Hajtogatás. – Nyírás. – Ragasztás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Különböző papírfajták gyűrése, simítása különböző méretben.</p> <p>Előrajzolt formák tépése különböző méretben.</p> <p>Felező- és átlóshajtás gyakorlása, él képzése.</p> <p>Alapformák kivágása különböző méretben és színben.</p> <p>A fenti technikákkal kialakított elemek illesztése, rögzítése.</p> <p>Ember, állat, növény ábrázolása.</p>	<p><i>Olvasás-írás:</i> finommozgások fejlesztése.</p> <p><i>Játékra nevelés:</i> spontán játék.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> élőlények tulajdonságai.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Papírfajták tulajdonságai, elkészített tárgy (csákó, hajó stb.), tevékenységek.</p> <p>Nagyságra, formára vonatkozó fogalmak: csík, kör, kisebb, nagyobb stb., differenciáltabb formák.</p> <p>Eszközök. Ember, állat, növény részei.</p> <p>Írányok, térbeli relációk. Illesztéssel kapcsolatos fogalmak.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás		Órakeret 14 óra + 2 szab. felh. óra
Előzetes tudás	Ábrázolás eszközeinek használata segítséggel.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A papír- és vonalhatár betartási igényének kialakítása.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
A festés eszközeinek megfelelő használata.	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Festés. 	<i>Mozgásnevelés:</i> térorientáció.	

<p>Körök és egyenesek segítségével különböző élőlények és tárgyak ábrázolása és megnevezése.</p> <p>Kifestésnél a vonalhatár betartása.</p> <p>Együttműködési készség igényének kialakulása közös alkotás elkészítésénél.</p> <p>Különböző élőlények és tárgyak jellemző tulajdonságai alapján a rájuk emlékeztető vizuális leképezésük.</p> <p>Színezésnél vonalhatár betartása.</p>	<p>– Rajzolás.</p> <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Körökből, egyenesekből ember-, állat-, növényábrázolások megfelelő színhasználattal.</p> <p>Egyszerű figurális kompozíció készítése megadott témában (ősz erdő, téli táj, virágos rét, család stb.).</p> <p>Szabad festési gyakorlatok tetszőleges színhasználattal csomagolópapíron – közös munka.</p> <p>Ember, állat, növény, tárgy rajzolása, színezés.</p> <p>A figurák kompozícióba illesztése (pl.: meseillusztráció, családrajz, tájkép), színezés.</p>	<p><i>Olvasás-írás:</i> finommozgás.</p> <p><i>Kommunikáció:</i> színek, természeti témák, ember, állat, növény tulajdonságai.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Vonalak iránya, alapformák, festési technikák, színek. Ábrázolt élőlények, tárgyak, részeik.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes elsajátítani különböző ábrázoló, alakító technikákat.</p> <p>Önállóan épít különféle építőjátékokból tagolt építményeket.</p> <p>Önállóan tud ritmikus sort képezni.</p> <p>Pontos illesztéssel hajt, egyszerű formákat tép, vág, illeszti a papírkép elemeit.</p> <p>Képes kifestésnél, színezésnél a vonalhatárt betartani.</p> <p>Próbál együttműködni közös alkotás elkészítésénél.</p> <p>Képes segítséggel megfelelően használni a festés eszközeit.</p> <p>Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember-, állat-, növényábrázolásokat készít.</p>
--	--